O’ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O’RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI
Guliston davlat universiteti

«TASDIQLAYMAN»
O’quv ishlari bo’yicha prorektor
________ dos.F.Sharipov
«____» ____________ 2018 y.

“KOSTYUM TARIXI”
FANINIG ISHCHI O’QUV DASTURI

Ta’lim sohasi:	300 000	– Ishlab chiqarish texnik soha
Ta’lim yo‘nalishi:	5320900	– Yengil sanoat buyumlari konstruksiyasini ishlash va texnologiyasi (tikuv buyumlari)
	5111000	– Kasb ta’limi (5320900 - Yengil sanoat buyumlari konstruksiyasini ishlash va texnologiyasi (tikuv buyumlari))

Umumiy o’quv soati – 112 soat

Shu jumladan:

Ma’ruza – 36 soat (4 semestr – 36 soat)

Laboratoriya mashg‘ulotlari – 36 soat (4 semestr – 36 soat)

Mustaqil ta’lim soati – 40 soat (4 semestr – 40 soat)

Guliston – 2018

Fanning ischi o’quv dasturi O’zbekiston Respublikasi Oliy va o’rta maxsus ta’lim vazirligi 2018 yil “03” 03 dagi №-5320900-3.13-sonli buyrug’i bilan tasdiqlangan “Kostyum tarixi” fani dasturi asosida tayyorlangan.

Fanning ishchi o’quv dasturi Guliston davlat universiteti in Uslubiy kengashining 201_ yil “___” ____________dagi ___ - sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchi:

N. Sherqulova “Qishloq xo’jaligi maxsulotlarini qayta ishlash texnologiyalari” kafedrasi o’qituvchisi.

Taqrizchi: K.K.Nuriev “Qishloq xo’jaligi maxsulotlarini qayta ishlash texnologiyalari” kafedrasi prof.

Dastur « QXMQIT » kafedrasi majlisida muxokama qilinib, qabul qilingan. Bayonnoma № 1 « __» avgust 2018 yil.

Kafedra mudiri: ________ dots. E.S. Qurbonov

Fanning ishchi o’quv dasturi Tabiiy fanlar fakulteti ilmiy kengashining 2018 yil avgust 1 - son qarori bilan tasdiqlandi.

Fakultet ilmiy kengashi raisi: _________ dots. A.Yuldashov

1. Ўқув фанининг долзарблиги ва олий касбий таълимдаги ўрни

Ушбу фан костюм композицияси тушунчаларини, услублари тарихини, моданинг ривожланиши ва унинг функцияларнинг , композиция қонуниятлари, воситалари,Хусусиятлари ва категорияларини, турли даврдаги халқларнинг тарихий либосларни таҳлил қилиш ва ўрганиш масалаларни қамраб олади.Истеъмолчи талаби асосида замонавий ва ўзбек минталиттетига хос бўлган махсулотни яратишда костюмнинг тузилишидаги асосий конуниятлар хамда қоидаларини билиш ва уларни тўғри ишлатишда ,либосларда тарихий костюм элементларни конструктив декоратив ечимини қўллашда талабаларни зарур бўлган билимлар билан қуроллантиради.

“Костюм тарихи ”фани умумкасбий фанлар блокига киритилган курс ҳисобланиб, 2-курсда ўқитилиши назарда тутилган. Мазкур фан бошқа ижодий фанлар билан узвий боғлиқ бўлиб, ихтисослик блокида ўқитиладиган фанлар учун замин бўлиб хизмат қилади.

2.Ўқув фанининг мақсади ва вазифалари

Фанни ўқитишдан мақсади- талабаларига хар ҳил тарихий ва миллий декоратив санъат турларни халқларнинг тарихий костюм элементларини ўргатиш хамда уларни либос яратиш жараёнида тадбиқ этиш кўникмасини хосил қилишдан иборат.

Ушбу мақсадга эришиш учун фан талабларни назарий билимлар, амалий кўникмалар, бадиий лойихалаш жараёнига ижодий ёндашув ҳамда илмий дунёқарашини шакллантириш вазифасини бажаради.

Фан бўйича талабаларнинг билим кўникма ва малакаларига қуйидаги талаблар киради.

-асрлараро миллий костюмларни тузилишига таъсир этган сабаблари,шакллантирувчи ва қўлланган бадиий воситалари тўғрисида тассавур эга бўлиши ;

-замонавий костюм яратиш жараёнида тарихий ва халқ костюми бойлигини ижодий манба сифатида қўллашни билиши ва улардан фойдалана олиши;

-тарихий костюм ва тўқимачилик махсулотларнинг ташқи кўриниши бўйича қайси даврга, бадиий услубга ,миллатга, ижтимоий табақага тегишли эканлигини аниқлаш ва тасвирлаш кўникмаларга эга бўлиши керак.

Ma’ruza mashg’ulotlari

1-jadval

№	Ma’ruza mavzulari	Dars soatlari hajmi
	IV – semester	

1.	**Kirish.** Kostyum tarixi fanining maqsad va vazifalari. Kostyum va naqsh tarixi. Kostyum va naqshni paydo bo'lishi va rivojlanishi. Ibtidoiy kostyumni turlari	2
2.	**Qadimiy dunyo kostyumlari.** Qadimiy Misr kostyumi. Old Osiyo xalqlari kostyumi. Bobil –Ossuriya va Fors kostyumlari..	2
3.	**Qadimgi va feodal davri Sharq kostyumi.** Hind kostyumi. Xitoy kostyumi. Yaponiya kostyumi. Erkaklar va ayollar kostyumi turlari, bichimlari va konstruktiv-dekorativ echimi. Kostyum turlari va bezaklarida ijtimoiy belgilarni aks ettirilishi.	2
4.	**Evropa antik davri kostyumi.** Qadimiy Yunon kostyumi, Kadimiy Rim kostyum turlari, ularning bichimi, bezagi, qo'llanilgan materiallari. Antik kostyumining shakllantiruvchi vositalari va ijtimoiy belgilari.	2
5.	**O'rta asr Evropa kostyumi.** Roman uslubi kostyumi. Gotika uslubi kostyumi. Davr va badiiy uslublar tavsifi. Roman uslubi erkaklar va ayollar kostyumi. Gotika uslubi erkaklar va ayollar kostyumi.	2
6.	**Uyg'onish davri kostyumi.** Evropa Uyg'onish davri san'ati tavsifi. Estetik timsolni o'zgarishi. Italiya kostyumi. Ispaniya kostyumi. Fransiya kostyumi. Olmoniya kostyumi.	2
7.	**Barokko uslubidagi Evropa kostyumi.** Erkaklar va ayollar kostyumi. Materiallar, ranglari va naqshlari. Mushketerlar modasi.	2
8.	**Rokoko uslubidagi Evropa kostyumi.** Davr va badiiy uslubi tavsifi. Erkaklar va ayollar kostyumining konstruktiv-dekorativ echimi. Modani tarqalishi.	2
9.	**XIX asr Evropa kostyumi.** Klassitsizm uslubidagi kostyum. Kiyimning asosiy shakllari va assortimenti. Ampir uslubi. 1830-1860 yi.dagi modaning keskin o'zgarishi.	2
10.	**XX asr Evropa kostyumi.** Kostyumning demokratizasiyalashi. Ayollar kostyumida modern uslubining ravnaq topishi. Urushdan keyingi davrda yangi estetik timsol va modani keskin o'zgarishi. XX asr modali uslublari.	2
11.	**O'rta Osiyo antik davri va ilk o'rta asrlar kostyumi**. O'rta Osiyo xalqlarining antik davrda va ilk o'rta asrlarda tarixiy tag'diri va turmush tarzi, san'ati. Erkaklar va ayollar kostyum turlari, ularning bichimi, bezagi va ularda qo'llangan matolari.	2

12.	**O’rta Osiyo kech o’rta asrlar kostyumi.** O’rta Osiyo kech o’rta asrlar davri va badiiy uslublar tavsifi. Erkaklar va ayollar ustki va ichki kiyim turlari, bosh va oyoq kiyimi, bezaklari va taqinchoqlari.	2
13.	**XIX - XX asr boshidagi o’zbek kostyumi.** O’zbek ayollar va erkaklar ichki va ustki kiyim turlari, bosh va oyoq kiyimlari, kostyumning konstruktiv-dekorativ yechimi.	2
14.	**O’zbek milliy kostyumidagi mintaqaviy belgilari. Toshkent-Fargona kiyimlari.** Toshkent-Fargona mintaqasi kostyumining o’ziga xos xususiyatlari, kiyimlardagi mintaqaviy va ijtimoiy belgilari	2
15.	**Samarqand va Buxoro kiyimlari.** Samarqand va Buxoro mintaqasi kostyumining o’ziga xos xususiyatlari, kiyimlardagi mintaqaviy va ijtimoiy belgilari	2
16.	**Qashqadaryo va Surxondaryo kiyimlari.** Qashqadaryo va Surxondaryo voxalari kostyumining o’ziga xos xususiyatlari, kiyimlardagi mintaqaviy va ijtimoiy belgilari	2
17.	**Xorazm kiyimlari.** Xorazm voxasi kostyumining o’ziga xos xususiyatlari, kiyimlardagi mintaqaviy va ijtimoiy belgilari	2
18.	**Qoraqalpoq kiyimlari.** Qoraqalpoq kostyumining o’ziga xos xususiyatlari, kiyimlardagi mintaqaviy va ijtimoiy belgilari	2
	Jami :	**36**

Ma’ruza mashg‘ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akadem guruhlar oqimi uchun o‘tiladi.

Amaliy mashg’ulotlari

2-jadval

№	**Amaliy mashg’ulotlar mavzulari**	**Dars soatlari hajmi**
	IV - semestr	
	Kostyum turlari, bichimlari va qo’llaniladigan matolarini o’rganish va nusxasini chizish	
1	Qadimgi dunyo kostyumi	2
2	Qadimgi va feodal davri Sharq kostyumi	4
3	Qadimgi Yunon va Qadimgi Rim antik davri kostyumi	2
4	Yevropa o’rta asrlar va Uyg’onish davri kostyumi	4
5	XVII-XVIII asrlar Yevropa “Barokko” va “Rokoko” uslubidagi kostyum turlari	4

6	XIX asr Yevropa kostyumi	2
7	XX asr Yevropa kostyumi	2
8	O’rta Osiyo antik davri va ilk o’rta asrlar kostyumi	2
9	O’rta Osiyo kech o’rta asrlar kostyumi	2
10	XIX - XX asr boshidagi o’zbek kostyumining turlari, bichimi, mintaqaviy va ijtimoiy farqlari: Toshkent-Fargona, Samarqand va Buxoro, Qashqadaryo va Surxondaryo, Xorazm va Qoraqalpoq kostyumlari	12
	Jami:	36

Amaliy mashg‘ulotlar maxsus jihozlangan auditoriyada har bir akadem guruhga alohida o‘tiladi. Mashg‘ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o‘tiladi, «Kichik guruxlarda ishlash», «Keys study» texnologiyasi ishlatiladi, keyslar mazmuni o‘qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko‘rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi.

Mustaqil ta’lim

Talaba mustaqil ishining asosiy maqsadi – o’qituvchining rahbarligi va nazoratida muayyan o’quv ishlarini mustaqil ravishda bajarish uchun bilim va ko’nikmalarni shakllantirish va rivojlantirish.

Mustaqil ish mavzulari bo‘yicha talaba portfolio (topshiriqlar bo‘yicha to‘plangan ma’lumotlar bazasi) shakllantirish va kostyum namunalarini nushasini yoki maketini tayyorlashi lozim. Portfolioga internet ma’lumotlari, fotosuratlar, nusxalar, eskiz va naqsh chizmalari, videomateriallar va kiritilishi lozim. Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- ayrim nazariy mavzularni o‘quv adabiyotlari, tarixiy va san’at asarlari, muzeylaradagi tarixiy liboslar namunalari, ommaviy axborot vositalari yordamida mustaqil o‘zlashtirish;
- laboratoriya mashg‘ulotlariga tayyorgarlik ko‘rish;
- kurs ishini bajarish;
- berilgan mavzular boyicha ma’lumotlar bazasini yeg’sh va portfolioni shakllantirish;
- maket, qo’g’irchoq, model va namunalar yaratish.

Talabalar mustaqil ta’limning mazmuni va hajmi

3-jadval

№	**Mustaqil ta’lim mavzulari**	**Soat miqdori**
IV - semestr		
1.	Laboratoriya mashg’ulotlariga tayyorgarlik ko’rish	18
2.	Tarixiy kostyum va matolari bo‘yicha ma’lumotlar bazasini to‘plash, tarix va san’at muzeylariga tashrif etish (fotosuratlar,	8

	eskiz va naqsh chizmalari, kostyum nusxalari).	
3.	Tarixiy kostyum elementlarini model-nusxa, maketlarini ishlab chiqish yoki qo‘g‘irchoqlar tayyorlash.	8
4.	Tarixiy va milliy kostyum an’analari asosida zamonaviy liboslar eskizlarini yaratish.	6
	Jami :	40

Асосий назарий қисм (маъруза машғулотлари)

1- мавзу. “Костюм тарихи” фанига кириш

“Костюм тарихи” фанининг максад ва вазифалари. Костюм ва накш тарихи – жамиятни моддий маданияти тарихининг бир кисми. Тарихий ва миллий костюм - дизайнерлар ижодий фаолияти манбааси сифатида. Костюм ва накшни пайдо бўлиши ва уларни ривожланиши. Костюмларни ибтидоий турларини тузилишини тарихий жараёни.

2- мавзу. Қадимги Дунё костюми

Қадимги Миср, Бобил - Оссурияни нақши ва костюми. Костюм шакли, бичими, безаги. Уларнинг ижтимоий белгилари. Эрон нақши ва костюми. Унинг шакли, ранглари, конструктив ечими ва ижтимоий белгилари.

3- мавзу. Қадимги ва феодал даври Шарқ костюми

Ҳиндистон санъати, унинг характерли хусусиятлари. Мато тўқиш санъати, нақшлари ва турлари. Костюмнинг турлари. Уларнинг шакли, конструктив-декоратив ечимини асрлар мобайнида ўзгариши.

Хитой санъати хусусиятлари. Хитой санъатида накш, ранг; хитой

рамзлари. Урта аср феодал хитой костюми. Эркаклар ва аёллар костюми турлари, бичимлари ва конструктив-декоратив ечими. Костюм турлари ва безакларида ижтимоий белгиларни акс эттирилиши.

Ўрта асрлар ва феодал Япония санъати. Япония санъатини ўзига хос ифодаловчи воситалари. Композициянинг характерли тамойиллари. Япония костюми. Шакл, бичим ва безакларни характерли хусусиятлари. Костюм – ижтимоий табақалар ифодаси.

4- мавзу. Европа антик даври костюми

Антик даврни санъати ва костюми. Қадимий Юнон костюми, Қадимий Рим костюм турлари, уларнинг бичими, безаги, кўлланилган материаллари.

5- мавзу. V-XX асрлар Ғарбий Европа костюми

Роман услуби костюми (IX-XIII асрлар), XIII –XV асрлар Готика услуби. Гўзалликнинг эстетик тимсоли. Кийимнинг декоратив ечими, кўлланилган материаллари. Эркаклар ва аёллар костюми турлари ва шакллари.

Уйғониш даври костюми. Даврнинг умумий тавсифи. Эстетик тимсолни ўзгариши. Италия костюми. Испания костюми. Франция костюми. Олмония костюми.

Барокко услубидаги Европа эркаклар ва аёллар костюми. Материаллар, ранглари ва нақшлари. Мушкетерлар модаси.

Рококо услубидаги Европа костюми. Материаллар, ранглари ва нақшлари. Эркаклар ва аёллар костюмининг конструктив-декоратив ечими. Модани тарқалиши.

XIX аср Европа костюми. Классицизм услубидаги костюм. Кийимнинг асосий шакллари ва ассортименти. Ампир услуби. 1830-1860 йи.даги моданинг кескин ўзгариши.

XX аср Европа костюми. Костюмнинг демократизациялаши. Аёллар костюмида модерн услубининг равнақ топиши. Урушдан кейинги даврда янги эстетик тимсол ва модани кескин ўзгариши. XX аср модали услублари.

2- Модул. Ўрта Осиё тарихий либослари

6- мавзу. Ўрта Осиё костюм тарихи

Ўрта Осиё Антик даврни санъати ва костюми. Кийим турлари, уларнинг

бичими, безаги, қўлланилган материаллари. Илк феодал ўрта асрликни санъати ва костюми. Кийим турлари, шакли, бичими, безаклари.

Ўрта Осиё кеч ўрта асрлар даврининг умумий тавсифи. Китоб миниатюраси тасвирий санъатининг равнақ топиши. Гўзаликнинг эстетик тимсоли. Ўрта Осиё кеч ўрта асрлар эркаклар ва аёллар костюм турлари, шакллари, бичими, қўлланилган материаллари. Аёллар ва эркаклар костюмиданинг ижтимоий белгилар ва ўзига хос кийиниш усули.

7- мавзу. XIX-XX аср бошидаги ўзбек костюми

Ўзбекистон бадиий газмоллари. Ўзбекистон абр газмоллари. Кийимларни тикишда ишлатиладиган матолар. Материаллар ранглари ва нақшлари.

XIX-XX аср бошидаги ўзбек костюми. Эркаларнинг миллий либослари. Аёлларнинг миллий либослари. Маросим кийимлари. Костюм турларининг шакли, бичими ва безаклари. Анъанавий кийим бичиклари. Кийимнинг янги турларини пайдо бўлиши ва бичимларини ўзгариши. Костюмдаги минтақавий ва ижтимоий белгилари. Тошкент-Фарғона, Самарканд-Бухоро, Қашқадарё-Сурхандарё, Хоразм ва Қорақалпоқ миллий костюмларининг конструктив-декоратив ечими ва ўзига хос хусусиятлари.

5. Fan bo‘yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari

1. **Nazorat o’tkazish muddatlari:**

VI- semestr

Joriy nazorat:
ON-1: 25.03.19-30.03.19 yilgacha
ON-2: 20.05.19-25.05.19 yilgacha

Yakuniy nazorat:
YaN: 10.06.19-22.06.19 yilgacha

2. **Nazoratlarni amalga oshirish tartibi:**

Joriy nazorat: bajarilgan laboratoriya ishlar va talabalar eskizlar albomi asosida o’tkaziladi.

Oraliq nazorat: o’tilgan mavzular bo’yicha yozma ish shaklida o’tkaziladi.

Yakuniy nazorat: fan bo’yicha semestr davomida o’tilgan mavzular bo’yicha yozma ish va amaliy topshiriq shaklda o’tkaziladi.

3. **Talabalarning fan bo’yicha o’zlashtirish ko’rsatkichini nazorat qilishda quyidagilarga amal qilinadi:**

Baholash usullari	Yozma ishlar, og‘zaki so‘rov, amaliy-ijodiy ishlar, eskizlar albomi
Baholash mezonlari	**86-100 ball “a’lo”** - fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtira olish; - mavzu mohiyatini tushunib mustaqil mushohada yurita olish; - mavzu yuzasidan o’z fikrini erkin bayon qilishi; - savollarga to’gri javob bera olishi; - berilgan topshiriqni o’z muddatida topshirishi; - turli xalqlar moddiy madaniyati va amaliy-dekorativ san’atini chuqur bilish; - xalq kostumining shakl estetikasi va bichimini zamonaviy modellar yaratishda qo’llay olish. **71-85 ball “yaxshi”** - o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; - mavzu yuzasidan o’z fikrini erkin bayon qilishi; - berilgan vazifani topshirishi; - turli xalqlar moddiy madaniyati va amaliy-dekorativ san’atini bilish; - xalq kostumining shakl estetikasi va bichimini zamonaviy modellar yaratishda qo’llay olish. **55-70 ball “qoniqarli”** - o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; - mavzu yuzasidan o’z fikrini erkin bayon qilishi; - berilgan vazifani topshirishi; - xalq kostumining shakl estetikasi va bichimini zamonaviy modellar yaratishda qo’llay olish. **0-54 ball “qoniqarsiz”** -o‘tilgan fanning nazariy va uslubiy asoslarini bilmaslik; - berilgan vazifani topshirmaslik; - xalq kostumining shakl estetikasi va bichimini zamonaviy modellar yaratishda qo’llay olmaslik.

6. Baholash tartibi va mezonlari:
V- semestr

t/r	K	Se	M ak	Fa n	1-tur nazorat	2-tur nazorat	Jami N1+N2	YaN	Umumiy

					JN1	Mustaqil ta'lim	ON1	Mustaqil ta'lim	N-1	JN2	Mustaqil ta'lim	ON2	Mustaqil ta'lim	N-2	maksimal	minimal	bali	maksimal	minimal
1.	2	3	100	112	13	5,0	12	5,0	35,0	13	5,0	12	5,0	35,0	70,0	39	30,0	100	55,0

Nazorat-1 bo'yicha:

Joriy nazorat (bajargan ishlarini savol-javob va ijodiy shaklida topshirish natijalari uchun)			Mustaqil ta'lim	***JN-1***		Oraliq nazorat (yozma ish)			Mustaqil ta'lim	***ON-1***		***N-1***	
ball	Laboratoriya ishlari soni	1-laboratoriya ishi bali	ball	max	min	ball	savol soni	1-savol bali	ball	max	min	max	Min
0-13	***7***	***0-2***	***0-5***	***18***	***-***	***12***	***3***	***0-4***	***0-5***	***17***	***-***	35	-

Nazorat-2 bo'yicha:

Joriy nazorat (bajargan ishlarini savol-javob va ijodiy shaklida topshirish natijalari uchun)			Mustaqil ta'lim	***JN-2***		Oraliq nazorat (yozma ish)			Mustaqil ta'lim	***ON-2***		***N-2***	
ball	Laboratoriya ishlari soni	1-laboratoriya ishi bali	ball	max	min	ball	savol soni	1-savol bali	ball	max	min	max	Min
0-13	***3***	***0-4,3***	***0-5***	***18***	***-***	***12***	***3***	***0-4***	***0-5***	***17***	***-***	35	-

Yakuniy nazorat va umumiy baholash bo'yicha:

N1+N2		YAN			UB=YAN+ N1+N2		Baholash					
max	Min	ball	savol-lar soni	1-savol bali	max	min	a'lo		yaxshi		qoniqarli	
							max	min	max	min	max	min
70	***39***	***30,0***	***3***	***0-10***	***100***	***55***	***100***	***86***	***85,0***	***71,0***	***70,0***	***55,0***
							112	***96***	***95***	***79***	***78***	***62***

7. Asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axborot manbalari

Асосий адабиётлар

1. Phyllis G. Tortora, Sara B. Marcketti. Survey of Historic Costume 6 edition. Bloomsburt London, 2015
2. Françoise Tétart-Vittu. The Costume History.- New York, Taschen, 2015
3. Raxmatullayeva D, Xodjayeva U, Ataxanova F. Libos tarixi. – T.: Sano-Standart 2015. - 336 b.
4. Роберт Хэрольд. Костюмы народов Мира. Москва 2002
5. М.Н.Мерцалова. Костюм разных времен и народов 1,2 том М.: Академия 2003

6. Пармон.Ф.М. Композиция костюма. Одежда, обувь, аксессуары. Учебник. – М.: «Триада плюс», 2002. – 312 с., 258 ил.

Qo‘shimcha adabiyotlar

7. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent, «O‘zbekiston», 2017 yil, 488 bet.
8. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, «O‘zbekiston», 2016 yil, 56 bet.
9. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent, «O‘zbekiston», 2017 yil, 48 bet.
10. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harkatlar strategiyasi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947 sonli Farmoni.Г.М.Гусейнов, Ермилова В.В. Композиция костюма. - М.: Академия 2003.
11. Хасанбаева Г.К., Чурсина В.А. Костюм тарихи. Дарслик. – Т.: Ўзбекистон, 2002. – 320 б.
12. Захаржевская Р.Б. История костюма - М., 2005
13. Н.Содиқова Ўзбек миллий кийимлари. Ўкув қўлланма. – Т: 2006.-192б
14. Hasanboyeva G.K. To’qimachilik dizayn tarixi. O’quv qo’llanma. T.: Iqtisodiyot –Moliya, 2007-250b.
15. В.Б.Устин. Учебник дизайна. Композиция, методика, практика. – М.: АСТ: Астрель, 2009. – 254 с.
16. «Style», «Vogue», «BurdaModen», «Индустрия моды», «Текстильная промышленность», «Кожевенно-обувная промышленность», Журнал «Швейная промышленность»

Internet saytlari

17. http://ziyonet.uz/uzc/library/libid/30500/tn/typeid/tv/56/
18. http://www.ziyonet.uz/uzc/library/libid/30500
19. http://www.ziyonet.uz/uzc/library/libid/305007
20. http://title.uz/index.php/uz/axborotresurslari/qo’llanma.html
21. http://title.uz/index.php/uz/axborotresurslari/Darsliklar.html
22. www.textileclub.ru
23. www.decy.ru/nanoword
24. www.modnaya.ru
25. www.fashion.ru
26. www.design.com